

פולית יקרה -

זה שלושה שבועות לא כתבתי לך. במסך שלושה שבועות אלה לא לקחתי העם בידי. לא יכלתי לכתוב. ואין בכוחי עכשיו לתאר מה היו שלושה שבועות אלה. כבר קברו עלי בחיי הרבה הרבה מצבים בלתי רגילים. אני זוכר כשנאסרתי בפעם הראשונה ע"י שומר רוסי בוורשו בשנת 1904 או 1903, בחיותי עוד נער, ובעירת שלי היו בטוחים (ללא כל יסוד, כמובן) שיתלו אותי.

הייתי בשבועים במאסר - בפעם הראשונה בחיי, והייתי מות לקראת הנעלם האישי הצמוי לי. אני זוכר שבוע של מחילה בין אחר לגמרי - בסג'רה בפסח, כשעובר אורח יהודי הרג קרבי מהוך הגנה עצמית. את הפרשה הזאת סיפרתי כבר פעם בזכרונותי שנחפרסמו ב"זכור" ובספרי "אנחנו ושכנינו".

אני זוכר פרק אחר של מחילות קשה כשנאסרתי בירושלם בימי המלחמה, לאחר שנחפרסמה בקורה נגד הציונים, ורבים מוכרי וידידי סקרב חבלי-בחים הירושלמיים החלו להתרחק ממני במהרה. הד"ר מויא, ד. ילין ואחרים ... לבסוף נאסרתי בפריה (אני ובן-צבי), ונמצא רק אדם אחד שלא נחקרי המפלגה, שהקני לבוא אצלנו למאסר, וזה היה דווקא יהודי ספרדי, קנהבי שמו. גם הוא הוגלה אחר כך). ועד שיצא גור-דיננו לחורש מהארץ לא ידענו מה יהיה גורלנו.

ואני יכל להקלוח על זכרי כמא ימים קשים וסיוחים
 סאמריקא, מהגדוד, מימי המרעות הראשונות, מימי חל-חי, הסוגרות
 בירושלם, ועוד ועוד - אך אף פעם לא עבר עלי מה שעבר במחך
 שלוש שבועות אלה. הדבר מרס נגמר, אם כי נדמה הוא מהקרב
 לקצו, אך אין ביכלתי עכשיו לא לחארו ולא לסכמו, ורק הודות
 לעובדה שאני כבר היום השלישי קשור לחדר (נחקרתי קצת, ועלי
 להשאר במיטת) - שאני יכל עכשיו לקחת העם בידי.
 לא רק איני מסוגל לחאר לך מצב נפשי במסך שלוש
 השבועות האלה - אלא שאיני יכל גם לספר במכתב את העובדות,
 כי איני בטוח שאח חתי הראשונה שתקרא את המכתב.
 קמלן הודיעני שהוא ספציא לך העתק מהיומנים
 שמתקבלים מפה, וכשאבוא תביחח (ואני מקווה שזה יתח בקרוב)
 תקראי את כל החומר השמור אצלי - כל השיחות הפרטיות עם
 ראשי הממשלה וכל הפרוטוקולים של הישיבות הרשמיות. חומר
 זה אינו נוחן עדיין חמנה נאמנה, סכצת והיה מכל מה שהתהווה
 כאן, כי אינו דומה חנייר הקר והאותיות הדומות לחניה האנושית
 ולהגות הבלתי אמצעית. הפרוטוקולים הם גם מקוצרים וחמציתיים
 אולם מושג-מח מהקרב הבלתי שווה, הקרב הידוע בחולדותינו מימי
 דוד בהתנגשו עם גליה השלישית, שהתחולל כאן בארמון סנט-ג'יימס,
 בין נביגי עם עני, נטול-כולדת, דל-ישע ובין "ממשלה הוד
 מלכותו" - שלטון האימפריה האדירה בעולם - מושג כל-שהוא
 מההתאבקות הנואשת יתנו גם הנירות הקרים והדוממים. אבל עלי
 לסמוך על התעודות עצמן - ולא אקח על עצמי עכשיו את התפקיד

לסכם אותן.

המערכת שרת נגמרה - אם כי חוצאותיה כמעט ברורות.
"הועידה" חגמר במובן, בלי כל הסכמן לא יהיה הסכם יחודי-ערבין
לא יהיה הסכם יחודי אנגלי; לא יהיה אפילו הסכם ערבי אנגלי.
הערבים אמנם קיבלו כאילו מהמשלה את העיקר - הבטחה לעצמאות,
עצמאות פלשתינאית שסירוסה עצמאות ערבית. אולם ההבטחה אינה
מוחלטת, היא מפויגת בכמה סייגים וכפחותה לכמה תנאים, וברור
לי שערבי איי המקבלים תוצאות מהופתות - לא יסכימו לסייגים
ותנאים אלה. המשלה דורשת עכשיו מהערבים שיסכימו לערובות
ידועות בשביל "חבית הלאומי העברי" בחוץ "פלשתינא העצמאית" -
ואיני יכול לתקלות על דעתי מהמופתים יסכים לאילו ערובות
(גרני יוח) שהן, הוא לא יסכים להכיר שיש "בית לאומי עברי".
ומדוע יסכים? הוא יאמר לנפשו: אם אני אסכים לגרנטיות -
הרי אני נותן בבר עכשיו דבר שסרבהי לחת כל השנים, ועדיין
איני מקבל המורח כלום. "עצמאות" מבטיחה המשלה בעתיד.
סי יודע אם היא תקיים או לא תקיים הבטחתה. בינתיים - אני
אכיר בבית הלאומי, הכרת זו תהיה עובדה. למה אעשה זאת?
ולכן ברור לי שהועידה חגמר בלי שום הסכם, אם כי
המדינות הערביות (שהן הגורם העיקרי כלפי המשלה האנגלית
בשיחור אלה) יסעו מכאן בסיפוק ידוע, אם הם שלח האנגלית
העמוד בהבטחה לחת לאי "עצמאות".
אנו עומדים, בלי ספק, לפני ימים קשים בארץ -
אבל אין אני רואה כל יסוד ליאוש ולפניקה. אם רק אנחנו

בעצמנו לא נעשה משגת, אם פה ובירושלם נעמוד בעקשנות,
בעקביות, בלא כל מורך וחיסוס, על הקטרת אנקמנו עד עכשיו -
ונסרב להשתתף בכל מעשה, ממעל, מוסד ונסי ון המכוון להקטת
מדינה "עצמאית" (ערבית) בא"י - וכשהוקם - לא נכיר בה
ונצא נגד ביד רמת, אם פה ובירושלם נוסף להיות מאוחדים
ואיתנים בשמירה על מלוא זכויותינו שבמדת - או תפודתו
היחידה מדינה יהודית - אין אני רואה כל יסוד ליאוש. לא
האנגלים ולא הערבים מסוגלים לחסל את תקוותנו בארץ. למרות
רצוננו לא יסגירו אותנו האנגלים לשלטון המופתי, והמופתי
בכוח עצמו לא יוכל להשחלט עלינו. דבר זה תפודתי ותפודתי
לא פעם לממשלה במסך השיחות האלה.

אם צפוי לנו סכנה - הריחי רק מבפנים מהיסוסים,
כבוכה, כניעת של יהודים. רק יהודים יכולים ומסוגלים לאסור
לאנגלים ולערבים לחסוך את א"י למדינה ערבית. ואני רואה
את תפקידנו המוליטי העיקרי בחקוקת הקרובה בארגון החוקת
הפנימית. על חנוכתנו לדעת מה היא רוצה ומה קומד לפניה.
משיחות שלי עם אנשים קרובים ביותר אני ח את בצער ובחסרון
שגם לסובים ביותר שבתוכנו תמצב לא ברור והדך שלפנינו מעורמל.
זוהי תפודת מגדולת ביותר שנראית לי בשעה זו. מתדיעות תפודות
שהגיעו אלי מתארץ בימים האלה אני רואה שסצד אחד אינם יודעים
תיטב את כל חוסר תמצב, ומצד שני - הם תפודים לבחלת מוגזמת.
אני מתנגד בתחלת לכל תפודות ע"ד סידור שביחות
ותפודות, כל תפודת אלו תן בעיני סימן של חרון-אין-אונים.

אין אנו חולי-אונים, כלל וכלל, ואם יש מוסיף - והיא יסנה -
להסוך את איי לסדינה ערביה - יש בבוחנו למנוס את הדבר הזה
בשלב הראשון ע"י "שב ואל תעשה", בשלב השני - ב"קום ועשה".
הדבר לא יקום אם אנחנו נעמוד נגדו.

ולא דרושה שביחוח - שביחוח מוסיקה לננו, ולא
לאחרים. ולמה נזיק לעצמנו ? -- ולא דרושה גם הפגנות
שאין אן דרושה לגוף המעשה. ההפגנה היחידה אדרשה - היא
לננוע השתתפותנו במוסדות המכינים של המדינה הערבית. אולם
על כל ענין זה כתבתי כבר בטרוטרום במכתב ארוך לילדים לפני
חמשה חדשים (המכתב ברובו נחירסח בכנסת) כי סכנת זו שנתגלחת
לפני קשרת ימים בשיחוח - הייתה גלויה לפני במשך חרבה זמן.
ונתחדדה ביחוד לאחר מעשה ציחוסלובקיה. וברור לי שאם אנחנו
לא נעשה את המעשה של ציחוסלובקיה - חגורל של ציחיה לא
יעבור עלינו.

יש סיכוי שתשוב חזת יגמלו "השיחוח" - ואם בינהיים
לא יצוף דבר מה בלתי אפוי יש בדעתי לשוב סיד לארץ. כל אופן,
בספת אחיה בביה.

שלום, שלום ונשיקות -

דוד

מדוע אין דנה'לה כוחב ? לי לא הייתה כל אפשרות
נפשיה לכתוב במשך כל השבועות האלה, אבל מדוע אין הילדים
כוחבים ?

אבא.